

caracáchch vacilla en la interpretació proposant d'una banda traduir «cohombre cultivado». Però com que no es llegeix *de labor* com diu ell, sinó amb *-v*, i sobretot tenint en compte que *cucumber* va com a traducció llatina i *de labor* com una glosa catalana, al peu de pàgina, més aviat es deu haver de comprendre de l'altra manera, o sigui 'cogombre de llavors' = cast. *de pepitas*. La terminació li recorda a Simonet la del gall. *calacá*, però aquest no és un cogombre ni carabassó sinó un «calabazo muy redondo» (Sarmiento, *CatVG.*, §§ 161v, 94r, 92r, Al69r), i la seva terminació *-cú* ha de venir de *CULU* ('cul' idea de 'fons') i, més que en Galícia, tractant-se de *RMa.*, és raonable d'enllaçar amb el SE. hispànic, on s'usa *carrueco* (o *carruécano*) «calabaza de Guinea: calabaza verde oscuro con vetas claras y pulpa de color muy encendido» (usat a Jaén, segons Colmeiro), car segons el gravat d'Alc. Venceslada té forma allargada i tot l'aspecte d'un carabassó o cogombre. Això ja explicaria millor la segona meitat de *qaraqágg*, suposant que s'hi hagués afegit el sufix ll. *-ACUM* en forma mossàrab (*-ac*) o bé contaminat la terminació de *carabassa*. Mentre no hi hagi confirmació d'altres fonts per a *qaraqágg* també haurem de comptar, però, amb la possibilitat d'un error gràfic per *qarabágg*, car ni la forma de la lletra aràbiga *qaf* ni el seu diacrític no serien gran obstacle per a la confusió amb un *b*. — 5 Amb vots decidits i de tan alta qualitat com el de Moll (*AlcM.*). Molts han callat. No s'ha publicat res en contra, ni s'ha sabut cap objecció. — 6 L'antiguitat de la documentació mossàrab d'aquests dos mots es pot reforçar tenint en compte dues dades. Hi ha un *Moncarapacho* a l'Algarve, no sé si dit així per comparació amb una gran tortuga o més aviat per moles en forma de carabassa (cf. *les Roques Carabassals*, molt conegudes, entre la Llacuna i Mediona), o per analogia amb el «caparaçó» d'un gros cavall. D'aquest darrer mot, en la seva forma mossàrab ha de ser manllevada una forma aràbiga egípcia *barkustuwân* o *bar(a)k(a)stubbân* que figura en el Maqrizi (*Història dels Soldans Mameluks*, c. 1400) i que Quatremère i d'altres tradueixen «caparaçó» (Dozy, *Suppl.* I, 77a): hi ha ultracorrecció de la norma fonètica mossàrab *st > ç* (cf. *Cocentaina*, *carrazón < calaston*), i alhora *-un* arabitat en *-uwan* i *b < p*, amb metàtesi de *caparuçó* (o *-açón*) en *parac-* > *barac-*. De tota manera això prova que el mot *caparaçó* ja s'aplicava al del cavall en mossàrab des del S. XIV o abans. — 7 Sense repetir d'altres que ja dono en el DCEC recullo en nota algunes connexions incertes. Un *garbúgg* s'usa amb variant *garbúz* a Algèria i vindria d'un turc *qarpúz* 'sindria', mentre que les citades formes atàbigues serien (en plural *garābiğ*, *-iz*) «vases ébréchés, pots cassés», «outré usée et ratatinée» (Dozy, *Suppl.* II, 324): doncs, significats no allunyats dels de 'carabassa-atuell'; però encara que dubtíssim de l'origen turc, la forma de la segona meitat del mot no s'acosta prou a la del nostre, per fer-nos-hi pen-

sar gaire. Molt ens recorda la forma del nostre grup de mots el NL *Caparacena*, municipi granadí del partit de Santa Fe, del qual es troba una forma antiga *Carbasana*: no n'hi ha notícia segura en temps dels moros però sí en la Butlla d'erectió del bisbat de Granada, fi S. XV (entenc que en aquesta forma), Simonet, *Descripción del R. de Gr. árabe*, p. 67: no és inconcebible que la terminació pugui explicar-se per *-ún* = *caparazón*, o per un dual en *-áni*, i s'entreueuen encara d'altres camins de relacionar-ho amb la nostra arrel (en principi relació versemblant), però resta molt dubtós, sobretot mentre no s'aclareixi la relació que pugui haver-hi amb uns *Carasena* i *Carbasa* de la *Ihata* d'Ibn Alkhatib (278, 279). Fonèticament també fóra possible que es relacionés amb això i amb *carabassa* el mas de *Carapasse* en el Bearn (prop de Lagor) puix que era *Carapasse* l'any 1385 (però aquest no crec que es relacioni amb un hameau *Carabosse*, prop de Lembeye, puix que aquest era *Crabossa* en els Ss. XII-XVI), PRaymond, *DTBPy.* Un *garavassades* «les terrains secs et arides» hapax en les *Recherches* sobre els cadastres medievals de la ciutat d'Albi (Tarn), cita en PSW IV, 45b, però el sentit d'això no ens acosta gaire al nostre (potser més aviat amb el leon. *carba* 'mata', port. *carvalho* 'roure'?).

Carabina, carabiner, V. carrabina

CHARACTER, pres del ll. *character*, *-ēris*, 'ferro de marcar el bestiar', 'la marca que s'hi fa', 'caràcter d'estil', i, aquest, del gr. *καρᾰκτῆρ* 'gravador', 'instrument de gravar', 'marca, figura', 'caràcter distintiu', derivat de *χαράττω* 'jo faig una incisió, marco'. □ 1.ª doc.: Llull.

Es troba ja en força escriptors medievals, des del *Llibre dels Angels* d'Eiximenis; molt més sovint que *caràcter* escrit *caracte*; vegeu les cites en el *DAG*. També en la *Quaresma* de St. Vicent F.: «*ego te baptizo ---: així és dat aquell caracte que jamés no-s pot partir --- lo caracte del bapisme --- est caracte --- caracte ---*» (253, 76). Així ho mostra encara la rima en Ausiàs: «d'ells ahunits surt Amor d'algun acte / que no-s diu bé qual d'ells més part hi faça; / cascú per si algun delit açaça, / y aquell atés, l'altre -n porta *caracte*» (17.47).

De cap manera no es pot mirar això com a degut a una pronúncia emmudida de la *-r*, que no es va estendre fins al S. XVI, i que no ha existit mai en valencià (si no és en condicions excepcionals), per tant fóra equivocat d'editar *caracte* en un cas així; es tracta en efecte d'una variant peculiar d'aquest mot que hi nasqué per la coincidència de la índole tan feble d'aquesta síl·laba, ajudada per la dissimilació. Avui encara pronuncien *caracte* en valencià a pagès, especialment entre els vells i les dones, i si bé a ciutat també s'hi sent avui *karàkter*, aquella pronúncia s'havia estès entre els xurros, dels Serrans i de la zona sogorbina (Rojas Clemente la donava c. 1800 per a Titaguas, el seu poble); també a l'Horta de Múrcia, i així ho dona el